

ΠΕΡΙ ΑΙΓΥΠΤΟΥ.

Συνέχεια και τέλος ἀπό Σειρ. 41.

Το κλίμα τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ μὲν τῶν Εὐρωπαίων γενικῶς νομίζεται θερμότατον, ἀλλ' εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Ἰνδίας ἥθελε φανῆν ψυχρόν. Κατ' ἀλήθειαν δύναται δὲν εἶναι οὕτε τὸ ἐν οὕτε τὸ ἄλλο, γλυκὺ δὲ καὶ συγκερασμένον, προσφύστατον εἰς τὴν πλήρη ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων δυναμεών, καὶ σωματικῶν καὶ νοητικῶν.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον οἱ ἀνεμοί δὲν εἶναι τόσον εὔμετά-βλητοι, ὅσον εἰς τὰ πλειότερα μέρη τοῦ κόσμου. Δύο μόνον ἐπικρατοῦν, ὁ βόρειος, δέκα περίπου μῆνας εἰς τὸ διαστήμα τοῦ χρόνου, καὶ ὁ νότιος, τοὺς λοιποὺς δύο. Ὁ πρῶτος, καλούμενος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐρησίας, εἶναι ὑγρότατος, καὶ χρήσιμος εἰς τὰ τῆς ναυτιλίας. Ὁρμώμενος ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην, περνῶν ἐπόνωθεν τοῦ ὄρους Ταύρου καὶ τῆς ἐν Κρήτῃ χιονοσκεπεστοῦ Ἰδης, καὶ διαβαίνων τὴν Μεσόγειον, φθάνει ὀροτερύπατος εἰς τοὺς Αἴγυπτίους, ὑγείαν καὶ ρώμην βαστέζων ἐπὶ τῶν πτερύγων αὐτοῦ. Χρησιμεύει δὲ τὰ μέγιστα καὶ εἰς τὴν ναυτιλίαν τοῦ Νείλου. Χωρὶς τὴν ἐξ αυτοῦ βοήθειαν ὁ γενναῖος οὗτος ποταμὸς δὲν ἦθελεν εἰσθαι πλώμας, κατὰ μίαν διεύθυνσιν, διὰ τὸ ἴσχυρὸν αὐτοῦ ρέμα· ἀλλὰ μὲ τοῦ βορ' οὓς τὴν δυνατὴν πνοὴν τὰ πλοιορία νικοῦν τὸ ἐμπόδιον τοῦτο, καὶ μολιστα προβάνουν ταχύτατα. Ἐπὶ τοῦ Νείλου λοιπὸν ἐμπορεῖς νὰ ἰδῃς πρᾶγμα, τὸ ὅπιον ἄλλο δὲν φαίνεται, πλοῖα ἴστιοφόρα ἀναβαίνοντα καὶ καταβαίνοντα συγχρόνως τὸν ποταμὸν, ἀμφότερα δὲ προχωροῦντα μὲ ἵσην εικολίαν καὶ γρηγορότητα.

Ο ἀλλος ἀνεμος, ὁ ἐκ τῆς μεσημβρίας πνίων, καλεῖται ὑπὸ τῶν ἐντοπίων Χαρμήν, ἐπικρατεῖ δὲ τὸν Ἀπρίλιον καὶ Μείον. Ἐκνευρίζει τὸ σύστημα εἰς τρόπον παραδόσον, ἐπιφέρων τοιούτον αἰσθημα χαυνώσεως. Ἅστε ὀνταταὶ τις εὔκολα νὰ καταλεψῃ παροιμίαν κοινὴν μεταξὺ τῶν Ἰνδῶν, Ἱγουρ, διτὶ 'καλήτερον εἶναι νὰ κοθηταὶ τις παρὰ νὰ στίχη, καλύτερον νὰ κοίτεται παρὰ νὰ κοθηται, κολλιστον δὲ πεντων νὰ κοιμάται.' Τοῦ μεσημβρίνου ἀνέμου αἱ ποιότητες αἵται προφοροῦται ἀπὸ τὸν ἐις βασιν αὐτοῦ ἐπόνωθεν τῶν πρὸς νότον τῆς Αἰγύπτου καὶ Νοούβιας ἔρήμων. Εἰς τὰς ἔρήμους αἵτας ὁ ἀνεμος οὗτος εἶναι φοβερώτατος. Καποτε προφθενει ἐμπορικὴν συνοδίαν· ὅταν δὲ τοῦτο τύχη, τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς πλησιεσέως του εἶναι θερμότης αἰφνιδία καὶ πνιγηρά, μὲ σκοτεινὴν σειράν κοκκινωποῦ φωτὸς εἰς τὸν ὄριζοντα. Πλησιεσοντος τοῦ ἀνέμου, τὰ ζῆτα χώνουν τοὺς μυκτῆρας αὐτῶν εἰς τὴν ἄμμον· ὃ ἀπὸ μετ' ὀλίγον γεμίζει ἀπὸ λεπτὴν κόνιν, καὶ σκέτος παχύτατον καὶ φρικωδότατον περικυλόνει τὸν ὄδοιπέρον. Τοιάτη ἀνεμοζολη εἰς τὴν ἔρημον εἶναι πολὺ τρομερωτέρα τῶν πλίον σφοδρῶν θαλασσοταραχῶν. Ἀναμφιβόλως αἱ πρὸς ἀνακαλυψιν τῶν πηγῶν τοῦ Νείλου ἔκστρατεῖαι τοῦ Καμβύσου καὶ Ἀλε-

ξάνδρου ἔχαθησαν εἰς μίαν τῶν ἀνεμοταραχῶν τούτων τῆς ἔρημου.

* Άλλο τί, χαρακτηρίζον τὴν φυσικὴν τῆς Αἰγύπτου κατάστασιν, εἶναι ἡ παντελὴς ἀνομβρία. Εἰς μὲν τὴν Κάτω Αἴγυπτον βρέχει καποτε ὄλιγον τι· ἀλλ' εἰς τὴν Ἀνω, τὴν Θηβαϊδὰ τῶν Ἑλλήνων, Μικραΐμ δὲ τῶν Γραφῶν, ἡ βροχὴ παντάπασιν ἀγνοεῖται. Ο Μωϋσῆς, ὅστις εἶχε κατοικήσειν πολλοὺς χρόνους εἰς τὴν Αἴγυπτον, εἰδόποιησε τοὺς Ἰσραηλίτας, ὑπαγοντας εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, διτὶ αὐτὴ δὲν ἦτον ὡς ἡ γῆ τῆς Αἰγύπτου, δου έποτίζειν τὰ σπαρτὰ ὡς κῆπον λαχανῶν· 'ἀλλ' ἡ γῆ, εἰς τὴν ὄποιαν ἐμβαίνετε διὰ νὰ κληρονομήσετε αὐτὴν, γῆ λόφων καὶ κοιλάδων, πίνει νερὸν ἀπὸ τὴν βροχὴν τοῦ οὐρανοῦ.' Μανθανομεν δὲ καὶ ἀπὸ τὸν Ἡρόδοτον, ὅτι ἐπὶ Ψαμμυτίχου ἡ πτῶσις ὀλίγων σταλαγμῶν ὑδατος ἐτρόμαξε τοὺς κατοίκους τόσον, ὅτε ὁ μὲν λαὸς ἐνεδύθη συκκον, οἱ δὲ ἵερεις ἐδιπλασίασαν τὰς προσφορὰς αὐτῶν.

* Άλλα μολονότι βροχὴ ἐξ οὐρανοῦ δὲν δροσίζει τὴν Αἴγυπτον, ἡ τοῦ Νείλου ὅμως ἐτήσιος πλημμύρα καθεστανει αὐτὴν γονιμωτέραν ποστης σχεδὸν ἄλλης χώρας ὑπὸ τὸν ἥλιον. Εἰς τόσον ὑφος ἀναβαίνουν τὰ ὑδατα, ὅτε ἀκάτια περνοῦν ἐπαναθεν τῶν ἀγρῶν καὶ μεταξὺ τῶν δένδρων κατὰ πάσαν διεύθυνσιν. Ἀπὸ κάμην εἰς κάμην ὑπάρχουν κατεσκευασμέναι ὑψωμέναι ὅδοι. Τὸν καιρὸν τοῦτον τοῦ ἐνιαυτοῦ ἡ Αἴγυπτος ἀναπαύεται, καὶ ἡ διφασμένη γῆ πληροῦται ἀπὸ ὑδωρ.

* Ως τὰ ὑδατα ἀρχίσουν νὰ πίπτωσιν, οἱ γεωργοὶ, χωρὶς ν' ἀροτρεύσωσι, σπείρουν τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς Ἰλίους ἡ λάσπης. Ἐπειδὴ δὲ τὰ νερὰ ἀποσύρονται καὶ ξηραίνονται βαθυτόδην, ἐπεται διτὶ τὰ σπαρτὰ ὡριμοζουν εἰς τὰ πίρατα τῆς Αἰγύπτου κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν, ὅποταν σπείρεται ὁ σπόρος ἐπανω εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ. Τώραντι, εἰς τὴν χώραν ταύτην ἐμπορεῖς νὰ ἰδῃς συγχρόνως τὸν σπορία διασκορπίζοντα τὸν σπόρον αὐτοῦ, τὸν ἀγρὸν σκεπασμένον ἀπὸ χλωρὰ γεννήματα, καὶ τὸν Σεριστὴν συναγοντα τοὺς μεστωμένους σταχεῖς· ἡ, μ' ἀλλας λέξεις, ἐμπορεῖς νὰ ἰδῃς τὸ ἔαρ, τὸ θέρος, καὶ τὸ φεινόπωρον, ὅλα ταυτοχρόνως μειδιάντα ἐνώπιον σου.

* Ο θερισμὸς τοῦ σίτου γίνεται τρεῖς ἡ τέσσαρας μῆνας μετὰ τὴν σποραν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Νείλος ἐξακονθουδεῖ ἐννέα μῆνας εἰς τὴν κοίτην αὐτοῦ, χρειάζεται νὰ ποτίζωνται ἀκολούθως οἱ ἄγροι, ὅτε νὰ παράξωσι νέα προιόντα· τοῦτο κατορθῶσαι διὰ τροχῶν, οἵτινες, ἀναβιθοζοντες τὸ ὑδωρ ἐκ τοῦ ποταμοῦ, κενόνουν αὐτὸν εἰς σκοφας, ὅπερι διοχετεύεται ἀπὸ διώρυγας εἰς τοὺς ἀγρούς. Βλίπομεν λοιπὸν τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων τοῦ Μωϋσίου, ὅτι ἡ γῆ τῆς Αἰγύπτου ἐποτίζετο ὡς κῆπος λαχανῶν. Ἐκτὸς δὲ τοῦ σίτου, παράγει ὄργιον, βαμβάκιον, λίνον, ἴνδικον, καὶ ἄλλα.

* Δέος ἀξιόλογα. Σηρία εύρισκονται εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὁ Ιπποπόταμος, καὶ ὁ Κροκόδειλος. Ο Ιπποπόταμος ἦτο ποτὲ κοινότατος εἰς τὴν χώραν ταύτην, ἀλλὰ τώρα

σπανίως εύρισκεται ἐδῶθεν τῶν καταρράκτῶν τοῦ Νείλου. Τὸ παχύτατον αὐτοῦ δέρμα ἔχει τιμὴν μεγίστην. Αργίζεται αρμοδιώτατον πρὸς κατασκευὴν τῶν ἀσπίδων, τὰς ὅποιας κοινᾶς μεταχειρίζονται οἱ Ἀραβεῖς. Τὰ μικρότερα κοινωνία χρησιμεύουν ἢ ἀσκοῦς, αἱ δὲ μένονται λωρίδες διὰ μαστιγίας. Οἱ ὁδόντες αὐτοῦ, προστί, τιμῶνται μεγαλώς, καθότι νεωστὶ ἀνεκαλλέφθη διεῖ αὐτῶν κατασκευαζονται ὁδόντες ἄριστοι κατὰ μήμησιν τῶν ἀνθρωπίνων. *Οὗν καὶ μεγαλη ποσότης τῶν ὁδόντων τοῦ Ἰπποποτάμου στέλλεται κατ' ἕτος εἰς Λογδίνον καὶ Παρισίους. (*Ιδε 'Ἀποθ. Τόμ. Β'. Σελ. 1—3.)

Τὸν κροκόδειλον μᾶς περιγράφει ὁ Ἡρόδοτος οὕτω· — 'Ἃ τῶν κροκόδειλῶν ἡ φύσις εἶναι τοιαύτη. Τέξαρας μῆνας εἰς τὴν καρδίαν τοῦ χειμῶνος δὲν τρώγει τίποτε· ὃν δὲ ζῶν τετράποδον, εἶναι χερσαῖον καὶ λιμναῖον· διότι γεννᾷ τὰ αὐγά του καὶ τὰ ἐκλεπίζει εἰς τὴν γῆν, καὶ τὸ περισσότερον μέρος τῆς ημέρας διατρίβει εἰς τὴν ξηρὰν, τὴν δὲ νύκτα δὲν εἰς τὸν ποταμὸν διέτι τὸ νερὸν εἶναι θερμότερον ἀπὸ τὴν αἰθρίαν καὶ τὴν δρόσον. Ἀπ' ὅλα δὲ τὰ θνητὰ, ἐστα ημέτης γνωρίζομεν, αὐτὸ ἀπὸ μικρότατον κατὰ τὸ μέγεθος γίνεται μεγαλώτατον· διότι τὰ αὐγά, τὰ ὅποια γεννᾶ, δὲν εἶναι πολὺ μεγαλύτερα ἀπὸ τὰ τῶν γηνῶν, καὶ ὁ νεοσός του γίνεται ἀνάλογος μὲ τὸ αυγόν· αἰξανόμενος δὲ γίνεται καὶ ἔως δεκαεῖς πύγεις, καὶ ἔτι μεγαλύτερος. Ἐχει δὲ ὄμματα μὲν χοίρου, ὁδόντια δὲ μεγάλα καὶ χαυλιόδοντας ἀνάλογους μὲ τὸ μέγεθός του. Μόνον δὲ τοῦτο τὸ θηρίον δὲν ἔχει γλασσαν ἐκ φύσεως, οὔτε κινεῖ τὸ κατωσόγωνον, ἀλλὰ, διαφέρον καὶ κατὰ τοῦτο, εἶναι τὸ μόνον θηρίον, τὸ ὅποιον προσπελάζει τὴν ἄνω σιαγόνα εἰς τὴν κάτω. Ἐχει δὲ καὶ ὄνυχια δύνατὰ καὶ δέρμα λεπιδωτὸν, τὸ ὅποιον ἐπάνω εἰς τὴν ἥψιν σίναι ἀρρένητον. Μέσα εἰς τὸ νερὸν εἶναι τυφλὸν, καὶ ἔχω εἰς τὸ ἵπαιθρον ὀξυδερόκεστατον. Ἐπειδὴ δὲ ζῆ εἰς τὸ νερὸν, ἔχει σωθεῖν τὸ στόμα γερμότον ἀπὸ βδέλλας· τὸ ἀλλὰ λοιπὸν δλα πτηνὰ καὶ θηρία τὸν ἀποφεύγονταν· ὃ δὲ τροχῆλος, ὀφελᾶν αὐτὸν, ἔχει εἰρήνην μακῆ του· διότι, ὅταν ὁ κροκόδειλος ἀπὸ τὸ νερὸν ἐκβῆ εἰς τὴν γῆν καὶ γάσκη, (συνειδίζει δὲ νὰ κόμνη τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρὸς τὸν ζεύφυρον ἀνεμον), τότε ὁ τροχῆλος, ἐμβαίνων εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καταπίνει τὰς βδέλλας, ὃ δὲ κροκόδειλος εἰαρστεῖται ὀφελούμενος, καὶ δὲν βλάπτει καθόλου τὸν τροχῆλον.

Ἐις τινας μὲν Αἴγυπτίους οἱ κροκόδειλοι εἶναι ἵεροι, εἰς τινας δὲ ὅχι, ἀλλὰ τοὺς μεταχειρίζονται ὡς πολεμίους. Οἱ δὲ κατοικοῦντες περὶ τὰς Θήβας καὶ οἱ περὶ τὴν λίμνην τοῦ Μοίριος τοὺς ἔχουσι πολλὰ ἱεροὺς, καὶ τρέφουσιν ἐκάτεροι ἀπὸ ἓνα κροκόδειλον μαθημένον νὰ ἴναι χειροῖθης· βόλλοντες δὲ εἰς τὰ αὐτία των ἐνώτια χρυσᾶ καὶ λίθινα χυτὰ, εἰς δὲ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας περιδέματα, καὶ δίδοντές τους τροφὴν ἀπότακτον καὶ θύματα, περιποιοῦνται αὐτοὺς πολλὰ καλὰ ἐνόσω γῶσιν, ὅταν δὲ φορήσωσι, τοὺς ταρι-

χεῖουσι καὶ τοὺς θάπτουσιν εἰς Ἱεροὺς τάφους. Οἱ δὲ κατοικοῦντες τὴν Ἐλεφαντίνην πόλιν καὶ τοὺς τρώγουσι· διότι δὲν τοὺς νομίζουσιν Ἱερούς. Λέγονται δὲ ἔχι κροκόδειλοι, ἀλλὰ γαμψαὶ κροκόδειλοις δὲ οἱ Ἰωνεῖς ὀνόματαν αὐτοὺς παρομοιάζοντες τὸ σχῆμα των μὲ τὸ τῶν κροκόδειλων, τῶν γενομένων εἰς τὸν τόπον των μέσα εἰς τοὺς φρακτας.

*Τοὺς πιανουσι δὲ μὲ πολλοὺς καὶ διαφέρους τρόπους, ἐγὼ δῆμας γραφα ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος μὲ φαίνεται ἀξιώτατος διηγήσεως. Ἀφοῦ βαλῃ δόλωμα εἰς ἄγκιστρον πλάτην χοίρου, τὸ ρίπτει εἰς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ, αὐτὸς δὲ, ἔχων ἔνα ἄλλον μικρὸν χοῖρον εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, τὸν κτυπᾷ ἀκούσας λοιπὸν τὴν φωνὴν ὁ κροκόδειλος, τρέχει πρὸς τοῦτον, ἔπειτα, ἀπαντήσας τὴν ῥάχιν, τὴν καταπίνει, ἔξωθεν δὲ τὸν ἔλκουσιν. *Οταν δὲ ἔξελκυσθῇ εἰς τὴν γῆν, πρῶτον μὲν ὁ θηρευτὴς χρίει τοὺς ὄφθαλμούς αὐτοῦ μὲ λασπην· καὶ ἔτον μὲν κάμη αὐτῷ, πολλὰ εὔκολα ἔπιπτα τὸν ὑποτασσεῖ· ἔτον δῆμας δὲν τὸ κόμη, μὲ κόπον.

Φαίνεται ἀληθῶς παραδοξὸν, ὅτι ζήνος πολιτισμένον, ὡς οἱ Αἴγυπτοι, ἐλοτρευαν τὸ ζῶν τοῦτο ὡς θεόν. Ἀλλ' ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέει τὴν ἀπορίαν μὲ τὰ ἐφεξῆς λόγια· 'Διότι, γνόντες τὸν Θεόν, οὐχ ὡς Θεὸν ἐδόξασαν, η εὐχαρίστησαν· ἀλλ' ἐματαιωθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία· φασκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν· καὶ ἡλικαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὄμαιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου, καὶ πετεινῶν, καὶ τετραπόδων, καὶ ἑρπετῶν.' Η ἀνθρωπίνη φιλοσοφία μόνη δὲν ἀρχεῖ ν ἀπαλλάξῃ τὸν ἀνθρώπον ἀπὸ τὴν πλίον παχυλήν εἰδωλολατρείαν, καὶ τὰ πλίον αἰσχρὰ ἐγκλήματα.

ΟΡΝΙΣ Ἰνδικὸς, ἀλέκτωρ, καὶ φασιανός, συνεκαταίχουν. Μετὰ καρπὸν, ἐστολθῇ ἀλλαχοῦ ὁ Ἰνδικὸς ὅρνις· ὃ δὲ ἀλέκτωρ καὶ φασιανὸς ἐμάλωσαν· ὁ ἀλέκτωρ ἐνίκησεν, καὶ ὁ φασιανὸς ἔγινεν ἀφαντας. Ἀλλὰ μετ' ὅλιγας ημέρας ὑπέστρεψε, συνωδευμένος μὲ τὸν Ἰνδικὸν ὅρνιν· οἱ δέο σύμμαχοι ἐπεσαν κατὰ τοῦ δυστυχοῦς ἀλέκτορος, καὶ τὸν ἐσκότωσαν.

ΠΕΡΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΤΟΥ ΗΑΡΟΞΥΓΜΟΥ.

ΠΟΛΛΑΚΙΣ θεραπεύεται ὁ παροξυσμὸς μεταξὺ τῶν κατωτέρων τῆς κοινωνίας κλάσεων δι' ἀποκρύφων λατρικῶν. Μ' ἔτυχε ποτὲ γραμματεύς τις περίφημος διὰ τὴν θεραπείαν τοῦ παροξυσμοῦ ἀλλὰ μαλονότι ἰσχυρῶς τὸν παρεκάλεσα, δὲν ἡθέλησε νὰ μὲ φανερώσῃ τὸ μυστικόν. Ἐπιτυχίαν δὲ οἱ τοιοῦτοι, μόνον διότι ἐμπνίουν θαρρός καὶ πεποίθησιν. Εἰς τὸν βίον τοῦ Λόρδου Ἀρχιδικαστοῦ Χόλτ ιστορεῖται τὸ ἔξης περίεργον.

Κατὰ τὴν νεαρὰν αὐτοῦ ήλικίαν εἶχεν ὁ κύριος Χόλτ ὑπέρμετρον ζωηρότητα, ἀστε δυσκόλως ἡμέρας νὰ χαλινωθῇ· ἔτυχε δὲ εἰς μίαν περίστασιν νὰ σταθῇ μὲ τινας συντρόφους του εἰς ζενοδοχεῖον τι, δηπου ἐμβῆκαν